

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Voorstel van Wet tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met het registreren van leerlingen met een ontwikkelingsperspectief in het basisregister onderwijs

VOORSTEL VAN WET

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk voor het toezicht is om inzicht te hebben in het aantal leerlingen per samenwerkingsverband en per school voor wie een ontwikkelingsperspectief is vastgesteld;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I. WIJZIGING WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

Artikel 178a, tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder verlettering van onderdeel l tot onderdeel k, vervalt onderdeel k.
2. In onderdeel k (nieuw) wordt de punt aan het slot vervangen door een puntkomma.
3. Er worden na onderdeel k (nieuw) twee onderdelen toegevoegd, luidende:
 - l. indien van toepassing de begin- en de einddatum van de periode waarvoor er voor de leerling van een basisschool een ontwikkelingsperspectief als bedoeld in artikel 40a, is vastgesteld; en
 - m. indien van toepassing de begin- en de einddatum van de periode waarvoor een leerling geplaatst is op een orthopedagogisch-didactisch centrum als bedoeld in artikel 18a, lid 10a, en het registratienummer van het orthopedagogisch-didactisch centrum.

ARTIKEL II. WIJZIGING WET OP DE EXPERTISECENTRA

Artikel 164a, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra wordt als volgt gewijzigd:

1. De punt aan het slot van onderdeel m wordt vervangen door een puntkomma.
2. Er wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
 - n. indien van toepassing de begin- en de einddatum van de periode waarvoor een leerling of een deelnemer als bedoeld in de Wet educatie en beroepsonderwijs, conform de taakomschrijving, bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel b, wordt begeleid door een aan een instelling verbonden leraar.

ARTIKEL III. WIJZIGING WET OP HET VOORTGEZET ONDERWIJS

Artikel 103b, tweede lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel h wordt “; en” vervangen door: ;.
2. Er worden na onderdeel i twee onderdelen toegevoegd, luidende:
 - j. indien van toepassing de begin- en de einddatum van de periode waarvoor er voor de leerling, niet zijnde een leerling van een school voor praktijkonderwijs, een ontwikkelingsperspectief als bedoeld in artikel 26, is vastgesteld; en
 - k. indien van toepassing de begin- en de einddatum van de periode waarvoor een leerling geplaatst is op een orthopedagogisch-didactisch centrum als bedoeld in artikel 17a, lid 10a, en het registratienummer van het orthopedagogisch-didactisch centrum.

ARTIKEL IV. INWERKINGTREDING

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

De Staatsecretaris van Economische Zaken,

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN

Deze memorie van toelichting is opgesteld mede namens de Staatssecretaris van Economische Zaken.

1. Inleiding

Op 1 augustus 2014 treedt de zorgplicht voor schoolbesturen in werking, als onderdeel van de Wet tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met een herziening van de organisatie en financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs (hierna: Wet passend onderwijs).¹ Daarmee wordt de structuur gewijzigd voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben.

De huidige registratie van deze ondersteuning, die leerlinggebonden financiering genoemd werd (hierna: lgf), vervalt met de invoering van de Wet passend onderwijs. Het is vanuit de stelselverantwoordelijkheid van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van belang om inzicht te krijgen in welke leerlingen in het stelsel passend onderwijs extra ondersteuning krijgen. Dit inzicht is nodig voor toezicht, monitoring en evaluatie. Voor toezicht op de kwaliteit van passend onderwijs is het van essentieel belang om te weten hoeveel leerlingen extra ondersteuning nodig hebben. Door middel van de voorgestelde registraties kan de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) ook toezien of scholen de ondersteuning bieden die nodig is. Monitoring en evaluatie van de extra ondersteuning dragen bij aan het inzicht in de werking en effecten van passend onderwijs en geven zicht op de inzet van de financiële middelen voor extra ondersteuning.

Met dit wetsvoorstel wordt een aantal maatregelen genomen zodat het gewenste zicht op leerlingen met extra ondersteuning ook na de invoering van de Wet passend onderwijs kan worden geboden. Dit sluit aan bij de wens van de Tweede Kamer die tijdens de behandeling van het wetsvoorstel passend onderwijs, middels de motie Klaver/Dijsselbloem/Van der Ham², gevraagd heeft om meer zicht op de extra ondersteuning van leerlingen.

2. Nut en noodzaak van het wetsvoorstel

2.1 Aanleiding: minder zicht op leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte

Na invoering van de Wet passend onderwijs, per 1 augustus 2014, verandert de ondersteuningsstructuur aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Tot op heden geeft een afgegeven indicatie recht op toegang tot het (voortgezet) speciaal onderwijs (hierna: (v)so), of op deelname aan het reguliere onderwijs met behulp van lgf. Leerlingen met een indicatie voor lgf worden tot 1 augustus 2014 landelijk geregistreerd in het basisregister onderwijs (BRON) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Dit betekent dat leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte binnen het regulier onderwijs op landelijk niveau zichtbaar zijn. Aangezien de lgf per 1 augustus 2014

¹ Stb. 2012, 533.

² Kamerstukken II 2012/13, 33106, nr. 97

vervalt door inwerkingtreding van de Wet passend onderwijs, eindigt per 1 augustus 2014 ook het zicht op het aantal leerlingen met indicatie lgf en daarmee het zicht op leerlingen die aan in het reguliere onderwijs deelnemen maar extra ondersteuning nodig hebben.

In plaats van de lgf regelen samenwerkingsverbanden en schoolbesturen vanaf 1 augustus 2014 zelf hoe zij extra ondersteuning geven aan leerlingen die dat nodig hebben. Samenwerkingsverbanden krijgen daarom een ondersteuningsbudget en de schoolbesturen een zorgplicht. Het samenwerkingsverband mag de middelen naar eigen inzicht besteden aan de ondersteuning van de leerlingen en zelf bepalen wie men verwijst naar het (v)so. De kosten van deze verwijzingen worden verrekend met het verwijzende samenwerkingsverband.

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, moet het bevoegd gezag een 'ontwikkelingsperspectief' opstellen (zie artikel 40a WPO, artikel 27 WVO). Hierin staat onder meer de uitstroom die kan worden verwacht wanneer de juiste ondersteuning wordt geboden.

Door de invoering van passend onderwijs is er ook meer maatwerk mogelijk om de ondersteuning aan leerlingen vorm te geven. Voor sommige leerlingen is het tijdelijk niet mogelijk om onderwijs te volgen op een reguliere school, ook niet met extra ondersteuning. Voor deze leerlingen kan ook in de huidige situatie worden gekozen voor plaatsing elders, bijvoorbeeld op een orthopedagogisch didactisch centrum (hierna: opdc). Doelstelling is dat de reguliere school vervolgens zoekt naar een permanente oplossing. De leerling blijft dan ingeschreven staan op de oorspronkelijke school, maar volgt in de praktijk elders onderwijs. In de huidige situatie is niet helder geregistreerd waar de leerling nu daadwerkelijk onderwijs volgt. De verwachting is dat met het toenemen van de mogelijkheden voor maatwerk voor extra ondersteuning meer leerlingen tijdelijk geplaatst zullen worden op een opdc. Het wetsvoorstel regelt dat de reguliere school registreert dat een leerling onderwijs volgt op een opdc en op welk opdc dit dan is. Daarmee kan beter toezicht worden gehouden op de geboden ondersteuning door zowel de reguliere school als door het opdc, omdat zichtbaar wordt hoeveel kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte waar onderwijs volgen.

Voor visueel en auditief gehandicapte leerlingen gaat een andere systematiek gelden. De (v)so instellingen voor deze doelgroepen zijn verantwoordelijk voor ondersteuning van deze leerlingen. Zij hebben een ondersteuningsplicht en krijgen landelijk een ondersteuningsbudget. Als een leerling visueel of auditief gehandicapt is, moeten zij de desbetreffende leerling begeleiden in het reguliere of (voortgezet) speciaal onderwijs of onderwijs aanbieden in één van de instellingen voor cluster 1 en 2. Het wetsvoorstel regelt consistente registratie, waardoor landelijk zicht mogelijk is op de aantallen leerlingen uit regulier onderwijs, uit (voortgezet) speciaal onderwijs en instellingen ingevolge de WEB die extra ondersteuning vanuit cluster 1 en 2 krijgen.

2.2 Het belang van zicht op leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben

a) Toezicht

De inspectie toetst de kwaliteit van passend onderwijs en voor deze taak is het van essentieel belang om te weten hoeveel leerlingen extra ondersteuning nodig hebben om toe te zien of leerlingen de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. De inspectie gebruikt voor de uitoefening van het toezicht een risicogericht model dat is gebaseerd op parameters. Eén van de parameters is de spreiding en doorstroom van leerlingen die

extra ondersteuning hebben. Deze parameter kan pas functioneren wanneer er ook gegevens zijn over de spreiding en doorstroom van leerlingen die extra ondersteuning hebben. De informatie voor deze parameter is jaarlijks nodig en voor het risicogericht model is informatie over alle scholen noodzakelijk. Ook is het voor de inspectie van belang om te zien in hoeverre er gebruik gemaakt wordt van opdc's, welke leerlingen op deze opdc's onderwijs volgen en dat de inspectie kan toezien op de kwaliteit van het onderwijs dat op opdc's wordt gegeven.

Het belang van registratie van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben voor het toezicht wordt geïllustreerd door de volgende voorbeelden:

Voorbeeld 1: Als de inspectie ziet dat in een bepaald samenwerkingsverband een zeer laag aantal leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte is, kan dit aanleiding zijn voor de inspectie om met het bestuur van het samenwerkingsverband een gesprek aan te gaan over de reden dat er zo weinig leerlingen extra ondersteuning nodig hebben. Zijn de basisvoorzieningen van hoog niveau? Of wordt er onterecht niet onderkend dat bepaalde leerlingen extra ondersteuning nodig hebben?

Voorbeeld 2: Als de inspectie ziet dat bij een bepaald bevoegd gezag sprake is van een bovengemiddeld grote afstroom van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte (ze starten bijvoorbeeld op het VWO maar stromen af naar VMBO/T) kan dit aanleiding zijn voor de inspectie om met het bevoegd gezag een gesprek aan te gaan over de reden van deze afstroom: probeert men altijd het uiterste uit leerlingen te halen en schat men daarom de mogelijkheden weleens te optimistisch in? Of is de kwaliteit van de geboden ondersteuning ondermaats?

b) Monitoring en evaluatie passend onderwijs

Omdat de invoering van passend onderwijs een stelselwijziging betreft, is een goede monitoring van het aantal leerlingen met extra ondersteuning van belang. Zo kan in kaart gebracht worden hoe deze leerlingen zich tijdens hun schoolloopbaan op hoofdlijnen ontwikkelen. Ook is de informatie over aantallen leerlingen met extra ondersteuning noodzakelijk voor een beeld over de werking van het passend onderwijs in de diverse regio's. Een regio met een hoog niveau van basisvoorziening zal naar verwachting minder geregistreerde leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte hebben dan samenwerkingsverbanden die een lager niveau van basisvoorziening gekozen hebben.

Diverse instanties hebben gevraagd om een goede monitoring van het aantal leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Zo heeft zowel de Algemene Rekenkamer³ als het Centraal Planbureau⁴ gewezen op het belang van een goede registratie van het aantal 'zorgleerlingen' om iets te kunnen zeggen over de effectiviteit van het beleid. Ook de Evaluatiecommissie Passend Onderwijs (ECPO)⁵ heeft aangegeven dat een goede registratie noodzakelijk is om in de evaluatie te kunnen onderzoeken of de leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben dat ook krijgen en of die ondersteuning adequaat is. En tijdens de plenaire behandeling op 8 maart 2012 van het wetsvoorstel passend

³ Algemene Rekenkamer, *Zorgleerlingen in het primair en voortgezet onderwijs (terugblik 2010)*, Den Haag: 2013.

⁴ 'Centraal Planbureau, *Zorg om zorgleerlingen; Een blik op beleid, aantal en kosten van jonge zorgleerlingen*', No.192., Den Haag: 2009.

⁵ ECPO, *Aandachtspunten bij evaluatie passend onderwijs, 2012*

onderwijs is de motie Klaver/Dijsselbloem/Van der Ham aangenomen.⁶ In deze motie wordt verzocht om jaarlijks meer zicht te creëren op het aantal leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte binnen het regulier onderwijs.

3. De uitwerking van het wetsvoorstel

3.1 Wat regelt dit wetsvoorstel

Naar aanleiding van het voorgaande is de volgende informatie nodig:

- de leerlingen die extra ondersteuning ontvangen in het reguliere onderwijs (niet zijnde sbao of praktijkonderwijs, omdat voor deze leerlingen de extra ondersteuning reeds blijkt uit het feit dat ze zijn ingeschreven op een sbao of school voor praktijkonderwijs);
- de leerlingen die op een opdc zijn geplaatst en op welk opdc ze zijn geplaatst;
- de leerlingen die in het regulier en het (voortgezet) speciaal onderwijs en deelnemers uit het beroepsonderwijs begeleiding hebben vanuit cluster 1 of 2.

Extra ondersteuning wordt vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief van de betreffende leerling. Per leerling worden al verschillende gegevens in BRON geregistreerd. Het ligt daarom voor de hand dat ook informatie over extra ondersteuning in het reguliere onderwijs, informatie over leerlingen op een opdc en welk opdc dit is en de begeleiding door cluster 1 en 2 instellingen in BRON wordt geregistreerd. Op deze manier kan de informatie zo betrouwbaar en consistent mogelijk worden geregistreerd en wordt de bescherming van persoonsgegevens gewaarborgd (zie paragraaf 9).

Daarom regelt dit wetsvoorstel dat:

- scholen in het reguliere onderwijs aangeven in BRON voor welke periode een leerling beschikt over een ontwikkelingsperspectief (niet zijnde sbao of praktijkonderwijs);
- scholen in het reguliere onderwijs in BRON aangeven voor welke periode een leerling onderwijs volgt op een opdc en op welke opdc dit is door middel van registratie van een BRIN en vestigingsnummer;
- de instellingen voor cluster 1 en 2 in BRON aangeven welke leerlingen zij voor welke periode in het regulier, (voortgezet) speciaal en deelnemers uit het beroepsonderwijs begeleiden.

Net als andere leerlingegegevens in BRON wordt de informatie over de aantallen leerlingen met een ontwikkelingsperspectief geleverd aan de inspectie, het ministerie van OCW, samenwerkingsverbanden en het Centraal Bureau voor de Statistiek.⁷

3.2 Extra toelichting op deze uitwerking

a) Registreren ontwikkelingsperspectief

Voor de registratie van het aantal leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben is het belangrijk dat er sprake is van een betrouwbaar (controleerbaar) gegeven. Daarom is aangesloten bij een wettelijk vastgelegde plicht van schoolbesturen.

⁶ Kamerstukken II 2012/13, 33106, nr. 97

⁷ Zie hoofdstuk 6a van de Wet op het onderwijstoezicht en de daaraan gekoppelde Regeling gebruik gegevens uit het Basisregister Onderwijs.

Artikel 40a van de Wet op het primair onderwijs en artikel 26 van de Wet op het voortgezet onderwijs regelen dat voor iedere leerling die extra ondersteuning nodig heeft, in overleg met de ouders, een ontwikkelingsperspectief opgesteld dient te worden. Als aanvulling daarop wordt met dit wetsvoorstel geregeld dat na vaststelling van het ontwikkelingsperspectief dit zo spoedig mogelijk geregistreerd dient te worden in BRON. Om de administratieve lasten voor scholen zo laag mogelijk te houden en nauw aan te sluiten bij de uitgangspunten over eigen verantwoordelijkheid van de school zoals in de Wet passend onderwijs is neergelegd, dient enkel geregistreerd te worden *dat* er een ontwikkelingsperspectief is door de periode vast te leggen. De periode wordt vastgelegd door de begin- en einddatum te registreren. Het is mogelijk dat de einddatum niet bekend is op het moment van eerste registratie. Deze einddatum kan dan later alsnog worden ingevoerd. De inhoud van het ontwikkelingsperspectief wordt niet geregistreerd in BRON.

Er vindt door DUO naar aanleiding van de registratie geen controle plaats of een ontwikkelingsperspectief daadwerkelijk aanwezig is, of dat het voldoet aan inhoudelijke criteria op grond van wet- en regelgeving: BRON is zo gebouwd dat het alle registraties accepteert. Uiteraard kan de inspectie wel steekproefsgewijs controles uitvoeren in het kader van haar toezichtsfunctie.

De verplichting tot deze registratie geldt alleen voor basisscholen en reguliere scholen voor voortgezet onderwijs. De leerlingen die deelnemen aan het (v)so, het speciaal basisonderwijs en het praktijkonderwijs zijn al bekend, omdat ze ingeschreven staan op die school en per definitie alle leerlingen op die scholen extra ondersteuning nodig hebben. Die scholen moeten voor hun leerlingen wel een ontwikkelingsperspectief opstellen, maar hoeven dit niet nog eens expliciet te registreren in BRON.

b) Registratie opdc

Scholen hebben de mogelijkheid om leerlingen tijdelijk op een opdc te plaatsen indien het samenwerkingsverband en het ondersteuningsplan daarin voorzien conform artikel 18a lid 10a van de WPO (wijziging in voorbereiding) en artikel 17a lid 10a van de WVO. Indien dit het geval is, wordt of blijft de leerling ingeschreven op de oorspronkelijke school. Met dit voorstel wordt geregeld dat er in de leerling-administratie bij de leerlingen moet worden aangegeven *dát* ze onderwijs volgen op het opdc en op welk opdc door middel van registratie van een BRIN en vestigingsnummer. Het opdc zelf heeft namelijk geen registratie verplichtingen. De plaatsing op het opdc wordt zo spoedig mogelijk in BRON geregistreerd. Ook hier geldt dat DUO geen controles zal uitvoeren op de inhoud van de registratie, maar dat het voor de inspectie mogelijk is om dit in het kader van haar toezichthoudende taak steekproefsgewijs te doen.

c) Registratie van begeleiding door cluster 1 en 2 instellingen

De instellingen voor cluster 1 en 2 zijn conform artikel 9 van de Wet op de expertisecentra verplicht om begeleiding te bieden aan visueel en auditief gehandicapte leerlingen in het reguliere, (voortgezet) speciaal onderwijs en deelnemers in het beroepsonderwijs. Door dit wetsvoorstel worden de cluster 1 en 2 instellingen verplicht om de Minister de informatie te verstrekken dat een leerling of deelnemer deze begeleiding krijgt om zo toezicht op deze begeleiding mogelijk te maken. Het vastleggen hiervan sluit aan bij de huidige registratie van de ambulante begeleiding in het kader van de Igf. Zodra de begeleiding wordt gestart, wordt dit zo spoedig mogelijk in BRON geregistreerd. Registratie is gedurende het hele schooljaar mogelijk.

Het gaat in dit geval niet alleen om registratie van leerlingen op scholen in het primair en voortgezet onderwijs, maar ook om deelnemers aan het beroeps- en volwassenonderwijs (hierna: bve). De reden hiervan is dat de ondersteuningsverplichting van cluster 1 en 2 zich ook uitstrekt tot het bve.

Het bevoegd gezag van de reguliere onderwijsinstelling dat de begeleiding van cluster 1 en 2 ontvangt, registreert dat een leerling een ontwikkelingsperspectief heeft. Dat hoeft een cluster 1 of 2 instelling derhalve niet te registreren.

Ook hier geldt dat DUO geen controles zal uitvoeren, maar dat het voor de inspectie mogelijk is om dit in het kader van haar toezicht steekproefsgewijs te doen.

4. Alternatieven

In dit wetsvoorstel wordt registratie in BRON van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte geregeld. Er zijn twee alternatieven om dit op een andere manier te registreren. Hieronder staan deze genoemd en wordt beargumenteerd waarom hier niet voor is gekozen.

4.1 Bevraging

Het is mogelijk om middels een vragenlijst scholen te bevragen op het onderdeel 'leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben'. Bevraging is een zeer intensief, kostbaar en tijdrovend werkproces en verhoogt de administratieve lasten voor scholen. Een dergelijke bevraging zou namelijk op jaarlijkse basis moeten geschieden, aangezien de inspectie een actueel beeld dient te hebben met betrekking tot het aantal leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte.

Daarnaast is de respons bij een bevraging altijd een aandachtspunt. Er is een risico dat scholen niet of in onvoldoende mate meewerken en hierdoor geen compleet beeld geleverd kan worden. Door het ontbreken van gegevens kunnen leerlingen niet consistent meerjarig gevolgd worden. Het is dan niet goed mogelijk om uitspraken te doen over de meerjarige doorstroom en uitstroom van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, en daarmee over de mogelijke effecten van de geboden ondersteuning. Een bijkomend aandachtspunt is de beveiliging van persoonsgebonden gegevens, die bij een dergelijke additionele bevraging extra maatregelen vraagt. Deze aandachtspunten vormen een dermate groot risico dat het doel van de registratie niet behaald wordt. Bevraging is daarom niet een geschikte manier voor registratie.

4.2 Zelfrapportage door de onderwijssector

Het is de ambitie van de sectororganisaties om beleidsinformatie via Vensters voor Verantwoording te verzamelen en te ontsluiten. Vooralsnog is deelname aan Vensters voor Verantwoording vrijwillig, waardoor er op dit moment geen garantie is dat er compleet beeld komt over gegevens op het gebied van extra ondersteuning. Voor het functioneren van het toezicht is een compleet beeld noodzakelijk. Het doel van consistente registratie kan daarom met zelfrapportage niet gehaald worden.

5. Caribisch Nederland

Vanwege de andere inrichting en financiering van de ondersteuning in het onderwijs in Caribisch Nederland heeft de wetgeving passend onderwijs geen consequenties en derhalve de voorgestelde wijzigingen van die wet in dit wetsvoorstel ook niet.

6. Uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid

PM

7. Administratieve lasten

Dit wetsvoorstel heeft beperkte gevolgen voor de administratieve lasten van het bevoegd gezag. Geschat wordt dat de registratie van de ontwikkelingsperspectieven voor de leerlingen die nu lgf hebben en de leerlingen die nu onderwijs volgen in een opdc of een andere tijdelijke onderwijsvoorziening (herstart, op de rails, rebound) eenmalig voor ongeveer 45.000 leerlingen moet gebeuren. De administratieve lasten worden daarmee landelijk eenmalig op ongeveer 170.000 euro geschat. Het berekenen van structurele administratieve lasten is niet mogelijk, omdat onbekend is hoeveel leerlingen in de toekomst een ontwikkelingsperspectief zullen krijgen.

8. Financiële gevolgen

Dit wetsvoorstel heeft geen gevolgen voor de rijksbegroting.

9. Bescherming van persoonsgegevens

Met de invoering van passend onderwijs verdwijnt de registratie van leerlinggebonden financiering. Hiermee verdwijnt ook het zicht op het aantal leerlingen dat extra ondersteuning ontvangt. Dit zicht is echter wel nodig om toe te zien op de kwaliteit van het onderwijs aan deze leerlingen en om de schoolloopbaan van deze leerlingen te monitoren.

De extra ondersteuning die leerlingen ontvangen wordt vastgelegd in een ontwikkelingsperspectief. Dat er voor een leerling een ontwikkelingsperspectief is, wordt met deze wet geregistreerd in BRON. Hetzelfde geldt voor registratie van leerlingen op een opdc en registratie van begeleiding door cluster 1 of 2 in het reguliere of (voortgezet) speciaal onderwijs. Deze registraties sluiten aan bij de huidige registratie van leerling gegevens in BRON. De registratie van het ontwikkelingsperspectief is een indicator die bijdraagt aan het toezicht op de kwaliteit van onderwijs en die het mogelijk maakt om de schoolloopbanen van deze leerlingen te monitoren. Er wordt enkel vastgelegd *dat* er een ontwikkelingsperspectief is en voor welke periode dit is. Om administratieve lasten te voorkomen en samenwerkingsverbanden en scholen vrijheid te laten dit op hun eigen manier in te vullen, wordt de inhoud van het ontwikkelingsperspectief niet geregistreerd in BRON.

Bij het registreren van gegevens over extra ondersteuning in BRON wordt gebruik gemaakt van persoonsgegevens. Daarom is het van belang dat de Wet bescherming persoonsgegevens in acht wordt genomen. Om die reden is er een privacy impact assesment (PIA light) gedaan. De uitkomst van de PIA is dat met deze wetswijziging extra persoonsgegevens worden opgevraagd, maar dat het noodzakelijke gegevens betreft omdat de gegevens nodig zijn voor het uitoefenen van het toezicht en het monitoren en evalueren van de ondersteuning die wordt geboden aan leerlingen die dat nodig hebben. Daarmee gaat het om een zwaarwegend maatschappelijk belang. Dankzij het systeemontwerp van BRON en de bijbehorende beveiligingsmaatregelen is het risico op inperking van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkene voldoende ingeperkt.

De PIA laat zien dat er bijzondere persoonsgegevens worden geregistreerd met een mogelijke relatie met de gezondheid van een persoon. Het is immers mogelijk dat het ontwikkelingsperspectief voortvloeit uit de fysieke of psychische kenmerken van een leerling. Met de registratie van het ontwikkelingsperspectief worden echter alleen *kale* gegevens vastgelegd (*dat* er een ontwikkelingsperspectief is en voor welke periode dit is); de *aard* van de geboden extra ondersteuning en de *reden* voor deze ondersteuning worden niet geregistreerd in BRON. Bij verstrekking van de gegevens aan de inspectie, het CBS en/of Ministerie worden de gegevens volledig geanonimiseerd en/of geaggregeerd. Dat komt omdat iedere leerling een zogenaamd 'omnummer' krijgt toegewezen. Er zijn geen gegevensleveringen aan Regionaal Meld- en Coördinatiepunten voor vroegtijdig schoolverlaten (RMC's) of gemeenten.

De gegevens worden niet gebruikt om de prestaties van individuele leerlingen met extra ondersteuning binnen het onderwijs te monitoren in het kader van instroom, uitstroom en doorstroom. Ze worden niet gebruikt om uitspraken te doen over de prestaties van individuen en evenmin om voorspellingen te doen. Wel wordt de totale groep leerlingen met een ontwikkelingsperspectief de instroom, uitstroom en doorstroom gevolgd.

Hiertoe worden geen koppelingen gelegd met andere systemen. Er is daarnaast sprake van een binnenlands verwerkingsproces. De gegevens worden niet overgedragen aan landen buiten de EU/EER.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft het beheer en uitvoer van de verwerking van persoonsgegevens gemandateerd aan DUO. De nieuwe gegevens worden verwerkt volgens de bestaande methoden voor BRON PO en VO. Alle gehanteerde controles zijn ook van toepassing op de verwerking van nieuwe gegevens. In het Autorisatiebesluit is vastgelegd dat alleen medewerkers die vanuit hun functie toegang tot de gegevens moeten hebben, geautoriseerd worden voor deze toegang.

Om te voorkomen dat er vanuit de leerling administratie systemen van de scholen foutieve gegevens ingevoerd worden, zijn er invoercontroles opgesteld. Deze zijn opgenomen in (een addendum op) de programma's van eisen voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs in BRON. Binnen BRON is geen controle mogelijk op de juistheid en nauwkeurigheid van de door de scholen en instellingen aangeleverde gegevens. Vanuit DUO worden er daarom incidenteel door middel van mailing of een belronde een

attenderingsactie uitgevoerd richting de scholen, indien er sterk afwijkende aantallen geconstateerd worden.

Een zeker inzicht in de actualiteit van de gegevens wordt geboden doordat scholen een overall kwaliteitsscore ten aanzien van de registratie toegekend krijgen. Deze score wordt bepaald door de maatstaf of de scholen binnen de wettelijke termijn de gevraagde gegevens hebben aangeleverd (registratiedatum versus ingangsdatum). De gegevens die worden gevraagd in dit wetsvoorstel worden opgenomen in deze kwaliteitsscore.

Scholen en instellingen hebben de mogelijkheid om de eigen (door hen zelf aangeleverde) gegevens, zoals die in BRON staan, te raadplegen. Ook de (ouders van) leerlingen hebben de mogelijkheid om de bij DUO geregistreerde gegevens van zichzelf in te zien. Hiervoor bestaat een aparte gewaarborgde procedure.

De gegevens omtrent de extra ondersteuning worden gekoppeld aan de werkingsduur van de extra ondersteuning. Op grond van de WOT worden persoonsgegevens in BRON vernietigd na een periode van 5 jaar. Die periode van 5 jaar begint te lopen na afronding van de laatste onderwijsrelatie die aan BRON is aangeleverd. De gegevens worden volgens een geautomatiseerd proces vernietigd, inclusief alle log-gegevens. Dit vindt plaats conform alle wettelijke eisen, inclusief het opleveren van een verklaring van vernietiging na afloop.

Binnen DUO is de Centrale Security Officer verantwoordelijk voor het beveiligingsbeleid. Het DUO beveiligingsbeleid is conform het Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst (VIR). Het beleid vastgelegd in een Baseline Informatiebeveiliging en geconcretiseerd in een Informatiebeveiligingsplan.

10. Advies College Bescherming Persoonsgegevens

Dit wetsvoorstel wordt ter advies voorgelegd aan het College Bescherming Persoonsgegevens. Het advies en de reactie daarop worden in deze alinea samengevat.

11. Openbare internetconsultatie

Het wetsvoorstel is in een openbare internetconsultatie voorgelegd aan de belanghebbende groepen: samenwerkingsverbanden, schoolbesturen, vertegenwoordigende organisaties van ouders en leerlingen. *De reacties worden daarna in deze alinea omschreven.*

12. Inwerkingtreding

De zorgplicht voor schoolbesturen als onderdeel van de Wet passend onderwijs treedt per 1 augustus 2014 in werking. Dit beoogde inwerkingtredingsdatum voor dit wetsvoorstel is [nader vast te stellen]

II. Artikelsgewijs

Artikel I, en artikel III

In artikel 178a, tweede lid, WPO en artikel 103b, tweede lid, WVO is geregeld dat het bevoegd gezag het persoonsgebonden nummer van iedere leerling aan Onze Minister verstrekt, tezamen met de bepaalde gegevens van de leerling. Hier worden aan toegevoegd voor welke periode er voor een leerling een ontwikkelingsperspectief is vastgesteld en voor welke periode een leerling op een orthopedagogisch-didactisch centrum geplaatst is. Tevens wordt gemeld welk opdc dat is.

Artikel II

Artikel 9, eerste lid, onderdeel b gaat over de begeleiding door een leraar vanuit de WEC-instelling aan een leerling die in het regulier of (voortgezet) het speciaal onderwijs naar school of een deelnemer in het beroepsonderwijs gaat. De school waarop de leerling of de instelling waarop de deelnemer dan is geplaatst wordt ondersteund vanuit een WEC-instelling.

Het bevoegd gezag verstrekt aan de Minister van iedere leerling of deelnemer het persoonsgebonden nummer indien van toepassing is dat een leerling of deelnemer die op een school geplaatst is begeleiding krijgt van een leraar van een WEC-instelling. Om dit mogelijk te maken wordt in artikel 164a, tweede lid, WEC een onderdeel toegevoegd.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker